

ҚР МСМ "Қазақ ұлттық хореография академиясы" ШЖҚ РМК
жоғары білімнің 6B02111-Балетмейстер өнері
білім беру бағдарламалары бойынша түлектің моделі

1. ББ мақсаты - қазақстандық қоғамның және халықаралық мәдени-білім беру кеңістігінің сұраныстарына сәйкес жалпы мәдени және кәсіби құзыреттерге ие балетмейстерлік өнердің бәсекеге қабілетті білікті кадрларын қалыптастыру. Хореографияның әртүрлі бағыттарын зерделеу және хореографиялық өнерді танымал ету үшін пәнаралық білімді пайдалану арқылы танымға, дамуға ынталандыру үшін жағдай жасау; ұйымдастырушылық-басқарушылық, шығармашылық-қойылымдық қызметке тез бейімделу қабілеті. Білім беру бағдарламасы түлектің заманауи қазақстандық қоғам мен Еңбек нарығының талаптарына сай болуына, ұлттық би мәдениетін сақтап, насихаттауға, білімдері мен шеберліктерін меңгеруге, халықаралық мойындауға қол жеткізуге мүмкіндік береді.

2. 6B02111 - Балетмейстер өнері білім беру бағдарламасы түлегі білуі керек:

- ҚР конституциясына;
- ҚР Еңбек кодексі;
- Қазақстан Республикасының «Мәдениет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңдары;
- Қазақстан тарихы, ана тілі және шет тілдері, мәдениеті;
- өнер тарихының негізгі кезеңдері;
- тарихи үдерістің және әлемдік мәдениеттің даму үдерісінің өзара әсер ету заңдылықтары;
- өткен жылдар мен қазіргі заманың балетмейстерлерінің негізгі шығармашылық тәжірибелері мен стилистикалық ерекшеліктері;
- қазіргі заманғы балет хореографиясы саласындағы ғылым мен практиканың теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктері;
- музыкалық-хореографиялық драматургия мен режиссураның ерекшеліктері, стильдері мен бағыттары;
- жалпы партитураны оқу және талдау әдістемесі;
- хореографиялық шығармаларды безендіру үшін жанр мен стилизацияны анықтаудың негізгі элементтері мен әдістері;
- драматургия бойынша балет және ғылыми терминология;
- классикалық, фольклорлық, халықтық-сахналық, тарихи-тұрмыстық, балдық және заманауи билердің дәстүрлі түрлері;
- балеттегі драматургия және сахналық әрекет заңдары;
- хореографиялық шығарманы оның іс жүргізу тұтастығында құру принциптері мен заңдары;
- балет режиссурасы тәсілдерінің ерекшелігі;
- биді жазу және би мәтінін жазу бойынша талдау әдістемесі;
- балет либреттосын жазу бойынша жұмысты ұйымдастыру кезеңдері;

- композициялық жоспарды әзірлеу;;
- театрлық-декоративтік өнердің ерекшелігі және сахналық әрекетті рәсімдеу тәсілдері;
- костюмді дамыту барысындағы логикалық реттілік;
- қойылым және дайындық жұмыстарының процестері, өндірістік процестің әрқайсысымен жұмыс ерекшеліктері;
- көркемөнерпаздар хореографиялық ұжымының қатысуышы балаларының жас ерекшеліктері;
- хореографиялық шығармашылықта қолданылатын педагогикалық құралдар мен тәсілдер;
- басшы қызметінің аспектілері (ұйымдастырушылық, оқу-тәрбиелік, шығармашылық жұмыс.

3. 6B02111-Балетмейстер өнері білім беру бағдарламасы түлегі:

- іс-қимылдарды, мәнерлілікті, музыкалық орындауды сауатты практикалық көрсету дағдыларын менгеру;
- ұлы балетмейстерлер билерінің орындау мәнері мен пластикалық тілінің стилистикалық ерекшеліктерін жеткізу;
- белгілі бір тарихи дәуірдегі бидің эстетикалық және адамгершілік нормаларға, белгілі бір кезеңнің әлеуметтік-тұрмыстық салтына байланысы мен тәуелділігін орнату;
- әр түрлі әдістер мен тәсілдердің лексикалық материалдарын қолдану;
- сахналық кеңістікті менгеру;
- жалпы хореографиялық өнерге музыкалық драматургия зандарын қолдану;
- кез-келген түрдегі музыкалық драматургия мен хореографиялық шығармаға кәсіби талдау жасау;
- оркестрге арналған музыкалық шығармалардың ноталарын оқу және түсіну; түрлі символдар (штрихтар)арқылы берілетін эмоцияларды түсіну;
- музыкалық мәнерлілік және музыкалық тіл құралдарының тән ерекшеліктері мен ерекшеліктерін талдау, анықтау;
- оқытылатын билердің музыкалық негізін талдау;
- тиісті музыкалық материалды таңдап, онымен дұрыс жұмыс жасаңыз;
- сценарий / либретто жазу және жазу;
- орындау мәнерінің, сипаты мен мәнерінің ерекшеліктерін ескере отырып, оқу мысалдарын, этюдтерді, композицияларды әдістемелік сауатты құрастыру;
- сюжеттік хореографиялық желіні әзірлеу ;
- қатысуышылардың жас ерекшеліктеріне байланысты қойылым жұмыстарын логикалық және сауатты құру және жүргізу;
- орындаушылар алдында хореографиялық композициялардың бейнелілігі мен әуендейлігін ашу;
- көрерменді қабылдауға әсер ететін элементтерді талдау және карастыру;
- шығармашылық-қойылым тобының қатысуышыларымен балет спектаклін/жобасын жасау бойынша жұмыстарды жоспарлау;
- сахналық костюмді, қарапайым декорацияларды ұсыну; реквизиттерді пайдалану және қолдану; суретші мен жарық жөніндегі режиссерге өзінің сахналық эффектілерді көрсетуі туралы өзінің көзқарасын түсіндіру;

- әдебиетпен жұмыс істеу, қойылым жұмысы саласындағы заманауи үдерістер, үрдістер туралы ақпаратты жинау, қорыту және талдау;
- өнертану проблематикасын әзірлеу және арнайы ғылыми проблемаларды шешу үшін сабактас өнердің, гуманитарлық, жаратылыстану ғылымдарының білімі мен жетістіктерін практикада қолдану.

4. 6B02111-Балетмейстер өнері түлегі негізгі құзыреттіліктерге ие болуы керек:

Жалпымәдени құзыреті:

ЖҚ1-әлеуметтік-қоғамдық дағдылар:

- табиғи және әлеуметтік әлемді ғылыми және философиялық Таным әдістерімен ғылыми түсінуді және зерттеуді қамтамасыз ететін философия негіздерін білумен қалыптасқан дүниетанымдық ұстанымдар негізінде коршаған шындықты бағалау;
- Қазақстанның тарихи дамуының негізгі кезеңдерін, заңдылықтары мен өзіндік ерекшелігін терең түсіну және ғылыми талдау негізінде азаматтық ұстаным таныту;
- Қазақстанның қазіргі тарихы оқиғаларының себептері мен салдарларын талдау үшін тарихи сипаттаудың әдістері мен тәсілдерін пайдалану;
- әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану және психологияның негізгі білімін ескере отырып, тұлғааралық, Әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынастың әртүрлі салаларындағы жағдайларға баға беру;
- накты ғылымды, сондай-ақ бүкіл әлеуметтік-саяси кластерді зерттеудің ғылыми әдістері мен тәсілдерін қолдану;
- жеке адамгершілік және азаматтық ұстанымды қалыптастыру;
- қазақстандық қоғамның қоғамдық, іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормаларын қолдану;
- жеке және кәсіби бәсекеге қабілеттілігін көрсету.

ЖҚ2-коммуникативтік және тілдік дағдылар:

- тұлғааралық, мәдениетаралық және кәсіби қарым-қатынас міндеттерін шешу үшін қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша нысанда коммуникацияға кіру;
- грамматикалық білім жүйесі негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын қолдануды жүзеге асуру; қарым-қатынас жағдайына сәйкес ақпаратты талдау;
- қарым-қатынасқа қатысушылардың әрекеттері мен әрекеттерін бағалау.

ЖҚ3-ақпараттық-техникалық дағдылар:

- жеке қызметте ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әртүрлі түрлерін пайдалану: интернет-ресурстар, ақпаратты іздеу, сақтау, өндеу, қорғау және тарату бойынша Бұлтты және мобильді сервистер;

ЖҚ4-үнемі өзін-өзі жетілдіру дағдылары:

- өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін өмір бойы жеке білім беру траекториясын үнемі жетілдіріп отыру;
- дene шынықтыру әдістері мен құралдары арқылы толыққанды әлеуметтік және кәсіби қызметті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтына бағдарлану.

5. 6B02111 – Балетмейстер өнері түлегі келесі кәсіби құзыреттіліктерді жетік

менгеруі тиіс:

Жалпы кәсіптік құзыреттер:

КҚ_A-Қазақстанның дамуының негізгі тарихи кезеңдерін, хореографиялық және музыкалық өнердің қалыптасуын, әлемдік және отандық өнердің стильдері мен жанрларын анықтау және талдау; өнердің қазіргі жағдайы мен даму перспективаларына өзіндік негізделген және дәлелді көзқарастарын қалыптастыру;

КҚ_B-мемлекеттік, орыс және шетел (ағылшын) тілдерінде қарым-қатынас жасау дағдыларын көрсету, кәсіби салада тілдік дағдыларды пайдалану

КҚ_C-хореографиядағы қойылым қызметінің негізгі зандары мен принциптерін анықтау; режиссерлік өнердің әртүрлі мектептерін талдау және қолдану; қарапайым комбинациялардан бастап шағын музыкалық - хореографиялық нысандарға дейін композициялар жасау дағдысын көрсету

КҚ_D-орындаудың мәнерлі құралдарының әдіс-тәсілдерін және техникасын дамыту, менгерілген пәндерден педагогикалық және репетиторлық жұмыс дағдыларын алу; әлемдік хореография мұрасының және әртүрлі этностардың мәдениетінің маңызын түсіну; ноталық сауаттылықты және фортепианода ойнауды менгеру

КҚ_E-ой-өрісі кең және ойлау мәдениеті жоғары білімді тұлғаны қалыптастыруға ықпал ететін әлеуметтік-гуманитарлық пәндер саласындағы базалық білімді қолдану

КҚ_F-хореографиялық шығарманы жасау технологиясын, музыкалық, би формаларын, драматургияның принциптері мен зандылықтарын біле отырып, балетмейстер жұмысының ерекшеліктерін білу.

КҚ_G-балет сыныбында тұлғаны тәрбиелеу және қойылымдық үдеріске балетмейстерлік тәсілдер мен тәсілдерді пайдалана отырып, хореографиялық пәндер негіздеріне оқыту;

КҚ_H-тарихи мұра мен мәдени дәстүрлерге құрмет көрсете отырып, түрлі этностардың ұлттық билерінің пайда болу және даму факторларын талдау; ұлттық бидің хореографиялық композицияларын орындау техникасы мен дағдыларын игеру; отандық хореографиялық өнердің ерекшеліктері мен даму перспективалары

КҚ_I-хореографиялық туынды жасау және өндірістік практикадан өту кезінде қоюшы-хореографтың, балетмейстердің шеберлігін қолдану

КҚ_J-балет өнерінің тарихи дамуы аспектінде балеттің музыкалық драматургиясының түрлері, оның әр түрлі жанрлары мен формалары, стильдік тенденциялары мен жеке шығармашылық құбылыстары туралы түсінік қалыптастыру; музыкалық партитураны білу; көркем шығармаларды, әдебиетті, бейнелеу өнерін, музыканы, хореографияны талдау;

КҚ_K-әр түрлі дәүірлердің, мектептердің, стильдердің билері негізінде жеке, жаппай қойылымдарды, кеңейтілген формалардың композицияларын жасау дағдыларын игеру, кеңістік құрылышын қолдана отырып, терминологияны, лексиканы, техника мен әдістерді менгеру. энергия, орындау тәсілінің сипаттамалық белгілері, музыкалық экспрессивтілік құралдары, хореографиядағы жаңа экспрессивті құралдар мен би идеяларын анықтау

КК_L-қозғалыс, дене пластикасы, музыка, эмоциялар арқылы ішкі идеяны көрсете отырып, әртүрлі би формаларында өзіндік композициялық жұмыстың практикалық дағдыларын менгеру және қолдану қабілетін менгеру;

КК_m-балет драматургиясының, сценарийлік композициялық жоспардың зандары мен принциптерін қолдану; барлық жалпы өндірістік процестерде кәсіби құзыреттілікті көрсету; кәсіби қызметте қойылым тобымен жұмыс істеудің креативті әдістерін қолдану; өнер және мәдениет саласындағы басқару және ұйымдастыру саласындағы ұғымдық аппаратты ұғыну және менгеру; өнер және мәдениет саласындағы коммуникацияларды, персоналды басқарудың ұйымдастырушылық негіздерін; арт-бизнесті басқарудың заманауи нысандары мен әдістері бойынша дағдылар

КК_N-өз пайымдауларын, импровизацияларын жасау үшін көркем ақпаратты талдау, синтездеу және түсіндіру, көркем образдардағы айналадағы шындық құбылыстарын қорыту, хореографиялық қойылымның сценарийлік және композициялық жоспарын құру, би композициясын түрлі хореографиялық нысандарда құрылымдау; Шет елдер мен Қазақстанның театрлық спектакльдерінің сценографиясы мен сахналық безендірілуінің тарихи дамуын талдау; хореографтардың шығармашылығын және олардың Би композицияларының жазбаларына тікелей байланысты еңбектерін зерделеу; хореографиялық қойылымдардың; нөмірдің немесе спектакльдің сценографиясын білу

КК_O-хореографиялық туындыны жасау технологияларын, балетмейстер жұмысының ерекшелігін, кейіннен хореографиялық туындыларды (жобаларды) жасау үшін көркем-шығармашылық, әлеуметтік, ғылыми және этикалық проблемалар бойынша өз пайымдарын тұжырымдау үшін көркем ақпаратты жинау, өндеу, талдау, синтездеу және түсіндіру қабілетін менгеру, көркем образдардағы қоршаған болмыс құбылыстарын қорыту

КК_P-қазіргі ғылыми және практикалық мәселелерді тұжырымдау және шешу, кәсіби қызметте зерттеу жұмыстарын жүргізу қабілеті

6. 6B02111 - Балетмейстер өнері түлегі келесі дағдыларға ие болуы керек:

Қойылымдық:

- әртүрлі стильдер мен жанрларда шағын және ірі формалардың хореографиялық қойылымдарын жасау;
- концерттік және көпшілік-оыйн-сауық бағдарламаларының, театрлық қойылымдардың режиссерлік қойылымдарының тұжырымдамасын әзірлеу және жүзеге асыру;
- орындаушылар құрамын анықтау.

Шығармашылық:

- авторлық сценарий жазу; музыкалық материалды дайындауда дыбыс режиссері-монтаждаушы қызметіне басшылық жасау; мәдениет, өнер, бүқаралық ақпарат құралдары саласында шығармашылық жобаларды әзірлеу; көрермендерді тарту үшін шығармашылық жобалардың ақпараттық және жарнамалық өнімдерін жылжыту;
- жобалардың жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету, репетициялар

өткізу, концерттік бағдарламаларға жоспарлы және шұғыл енгізуді жүзеге асыру;

- концерттік нөмірлер мен бағдарламаларды қалпына келтіру;
- пайдалану барысында қойылған концерттік бағдарламалар мен хореографиялық нөмірлердің көркемдік деңгейін сақтау;
- отандық хореографиялық өнерді насихаттау жұмысына қатысу.

Ұйымдастыру-шығармашылық:

- шығармашылық ұжымдарды ұйымдастыру және басқару;
- хореография өнері бойынша өңірлік, республикалық, халықаралық конкурстарды, фестивальдерді, байқауларды, шеберлік сыйныптарын және мәдениет пен өнер саласындағы шығармашылық іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу;
- халықтың әртүрлі санаттары арасында мәдени қызметті ұйымдастырудың жаңа нысандары мен әдістерін жасау;
- музикалық, драма театры мен концерттік ұжымдарда, бірлестіктерде жаңа хореографиялық қойылымдар мен концерттік бағдарламаларды дайындау процесінде продюсер мен қойылым тобының байланыстыруши буыны бола отырып, жоба продюсерімен ынтымақтастық;
- тиісті музикалық материалды таңдау;
- шығармашылық жұмыстарды талдау;
- қоюшы режиссердің міндеттерін орындау кезінде репертуарды қалыптастыру және орындаушылар құрамын бекіту, хореографиялық ұжымның барлық шығармашылық өмірін басқару.

Басқарушылық:

- хореографиялық ұжымдарды, оқу орындары мен білім беру мекемелерін басқару;

- репертуарды қалыптастыру және орындаушылардың құрамын анықтау.

Ұйымдастыру-білім беру:

- Шығармашылық, әдістемелік, мәдени-ағарту жұмыстарын ұйымдастыру, халық шығармашылығының байқаулары мен конкурстарын, көркемөнерпаздар жетекшілерінің семинарларын дайындау және өткізуді қамтамасыз ету,
- шығармашылық оқу орындарында және хореографиялық ұжымдарда, қосымша, Бастауыш, техникалық және кәсіптік білім беретін білім беру мекемелерінде оқыту, тәрбиелеу;
- арнайы және қосымша білім беру жүйесінде тәрбие мен оқытудың әртүрлі нысандары мен әдістерін таңдау және қолдану.

зерттеу қызметі:

- қазіргі заманғы ағымдар мен өнер бағыттарының көркемдік дәстүрлерін талдау;
- ғылыми-әдістемелік әдебиеттерді зерттеу;
- шығармашылық ұжымды басқарудағы, қойылымдық және орындаушылық қызметтегі сабактастық дәстүрлерін зерделеу және қорыту;
- заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, еңбекті ұйымдастыруды ғылыми зерттейді.